

Suomalaisen nuorten alkoholitutkimuksen vahvuudet ja haasteet

Tomi Lintonen

Lintonen T: Nuorten alkoholikäytön tutkimus Suomessa 2000-luvulla. Yhteiskuntapolitiikka 76(5):575-580.

Nuorten suojeleminen alkoholin käytöltä ja siihen liittyviltä haitoilta näyttää pysyvän yhteiskuntapolitiikan julkilausuttuna tavoitteena myös vuonna 2011 alkaneella hallituskaudella.

Tiedeyhteisön osa tässä tehtävässä on tiedon ja ymmärryksen tuottaminen ei pelkästään tieteen itsensä vaan myös päätöksenteon ja terveyttä edistävän toiminnan perustaksi.

Paneuduin itse perusteellisemmin aihepiirin tutkimuskirjallisuuteen kymmenisen vuotta sitten ja päätin nyt päivittää tietoni tuoreen suomalaisen tutkimuksen osalta.

Kuten aiemminkin, omaksuin lääketieteellisen tutkimusyhteisön määrittelyn käsitteelle nuori/adolescent. Käsitteellä viitataan ikäryhmään kolmestatoista kahdeksantoistavuotiaisiin.

Tutkimusjulkaisut aiheesta ”nuoret ja alkoholi” vuosilta 2000-2010

Web of Science, Pubmed, Medic, ARTO

Suomalaisia tutkimusjulkaisuja 89 kappaletta

Ykköskirjoittajia oli 55; eniten olivat julkaisseet Lintonen, Dick, Lavikainen ja Rose

Yksitoista väitöskirjaa

Alkoholiin keskittyneitä väitöskirjoja julkaistiin kuusi: Lintonen (2001), Winter (2004), Pitkänen (2006), Pirskanen (2007), Niemelä (2008) ja Winqvist (2008).

Viiden väitöskirjan osatöissä sekä yhteenvedossa oli raportoitu merkittävästi alkoholiin kohdistuvasta tutkimuksesta: Riala (2004), Penninkilampi-Kerola (2006), Kempainen (2007), Fröjd (2008) ja Koskelainen (2008).

Seitsemänkymmentä kahdeksan tieteellistä artikkelia

Kaksosaineistosta julkaistut lähes kaksikymmentä tieteellistä artikkelia

Kansallisesti kattavia nuorten kyselytutkimussarjoja on käytetty varsin laajamittaisesti tieteellisen työn pohjana

Suomen vahvuudet

Selkeitä vahvuuksia ovat laajojen kysely-, seuranta- ja rekisteriaineistojen olemassaolo sekä hyödyntäminen.

Tietovarantojen jatkohyödyntämisen kannalta olisi olennaista, että aineistot saataisiin aiempaa vapaammin koko tutkimusyhteisön käytettäväksi. Valtioneuvoston periaatepäätös 3.3.2011 julkisten aineistojen saatavuudesta edellyttää, että ”Tietoaineistojen tulee olla avoimesti saatavilla ja uudelleenkäytettävissä yhtenäisin, selkein ja kaikille tasapuolisin ehdoin”.

Haasteena kansainvälistyminen

Tutkimuksen kansainvälisyys toteutuu suomalaisessa nuorten alkoholitutkimuksessa lähinnä sitä kautta, että tutkimustulokset julkaistaan kansainvälisissä tiedelehdissä

Suomessa on kuitenkin merkittävää alan tutkimusosaamista ja mielestäni olisikin hyvin suotavaa että kansainvälisyys etenisi laajemmin yhteistyön asteelle

synergiaetua esimerkiksi eurooppalaisesta yhteistyöstä laajojen monikansallisten kyselyaineistojen kuten ESPAD ja HBSC tiimoilta kehitettävästä tutkimusyhteistyöstä

Yhteistyö näyttää keskittyneen aineiston keruuseen ja peruseräraportointiin, varsinkin tieteellinen tuotos näistä

hankkeista näyttää ainakin alkoholitutkimuksen näkökulmasta toistaiseksi varsin vähäiseltä.

Haasteena tutkimuksen saavutettavuuden lisääminen

Osa tutkimusjulkaisuista jää löytymättä tekemäni kaltaisissa systemaattisissa kirjallisuushauissa; useimmat kirjallisuuskatsaukset on todennäköisesti tehty edellä kuvatulla tavalla tai jopa sitä vähemmän systemaattisella menetelmällä

Tiedon tuottajilla on parhaat mahdollisuudet tutkimustiedon löytymisen edesauttamiseen.

Esittäisinkin, että tutkijat uhraisivat nykyistä enemmän aikaa ja vaivaa tuotostensa julkaisemiseen kansainvälisillä tieteen foorumeilla; tiedelehdissä, joissa työn tulokset saavuttavat mahdollisimman laajan tiedeyleisön

Suomessa julkaisevien tutkijoiden olisi lisäksi tärkeää huolehtia siitä, että heidän tuotoksensa listataan kotimaisissa julkaisutietokannoissa, vähintäänkin Artossa.

Haasteena tutkimuksen yleistajuistaminen

Kaivataan tieteen popularisoimista sekä keskustelua kotimaisilla tieteellisillä mutta erityisesti ammatillisilla ja yleistajuisilla julkaisuareenoilla.

Haasteena tutkimuksen relevanssi

Tutkimuksen soisi koituneen ja koituvan tieteellisen tiedon kasvamisen lisäksi myös poliittisen päätöksenteon ja terveyttä edistävän toiminnan perustaksi.

Tutkimusalueen tulevaisuuden haasteita olisi mielestäni hyödyllistä etsiä paitsi tieteen omista lähtökohdista myös päätöksenteon ja toiminnan tarpeista.

Toki haasteita tältä pohjalta hahmoteltaessa on pidettävä kirkkaana mielessä tieteen tekemisen ajalliset rajoitukset; perspektiivin on oltava vuosien päässä.